

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Stabilitur secunda conclusio,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

2 **D**ico primò, Angelos fuisse creatos in beatitudine naturali. Ita Divus Thomas artic. 1. hujus questionis, ubi præmissâ distinctione beatitudinis in naturalem & supernaturalem, subdit: Sic igitur dicendum est, quod quantum ad primam beatitudinem, quam Angelus assequi virtute sua natura potuit, fuit creatus beatus: quia perfectionem hujusmodi Angelus non acquirit per aliquem motum discursum, sicut homo, sed statim ei adest propter suam naturam dignitatem.

3 **C**onfirmatur: Angeli à principio suæ conditionis habuerunt cognitionem & dilectionem perfectam Dei ut authoris naturæ: Sed in hac duplici operatione naturalis ejus beatitudo consistit; cum illa sit ultima perfectio ad quam natura angelica per vires naturæ pervenire potest: Ergo Angeli in beatitudine naturali fuerunt à Deo conditi.

4 **O**bjicies: Si Angeli fuissent creati in sua beatitudine naturali, in ea permansissent: Sed non omnes in ea permanserunt; Angeli enim damnati sunt infelicissimi, & maximam anguntur tristitiam: Ergo omnes Angeli non fuere creati in sua beatitudine naturali. Sequela Majoris probatur: De ratione beatitudinis est inamissibilitas: Ergo si Angeli fuissent creati in sua beatitudine naturali, in ea permansissent.

5 **R**espondent aliqui concedendo Majorem: existimant enim quod licet Angeli simpliciter & absolute miseri sint, possunt tamen dici beati secundum quid, beatitudine scilicet naturali, quæ in cognitione & dilectione authoris naturæ consistit: sicut homo qui in hac vita contemplationem Dei perfectissimam haberet, quodammodo felix diceretur, tamen si absolute miser esset, & gravissimos cruciatus perferret.

Sed hæc solutio & doctrina displicet: beatitudo enim naturalis Angeli consistit quidem in cognitione & dilectione Dei ut authoris naturæ, atque ulla tamen deordinatione ab illo; unde hanc beatitudinem naturalem habuerunt Angeli in statu innocentie ante peccatum, Dæmones verò illam per peccatum amisserunt: quamvis enim directe & immediate contra Deum ut authorem naturæ non peccaverint, eo tamen ipso quod peccaverunt contra Deum ut authorem supernaturalem, ab eoque deordinati sunt, indirecte, mediate, & per accidens, contra eundem Deum ut est author naturæ peccaverunt, & ab eo deordinati sunt.

6 **M**elius ergo respondetur, negando sequelam Majoris. Ad cujus probationem dicendum est, quod quamvis beatitudo naturalis sit inamissibilis respectu Angeli in puris naturalibus constituti: tamen Angelus elevatus ad ordinem supernaturalem, potest indirecte & per accidens illam amittere, peccando directe contra præcepta supernaturalia. Unde commune illud effatum ex Dionysio desumptum: *Naturalia in Dæmonibus remanserunt integra*: intelligendum est de naturalibus in esse purè physico consideratis, qualia sunt substantia, potentia, species intelligibiles & hujusmodi; non verò de naturalibus quæ habent aliquid moralitatis admixtum, cujusmodi sunt cognitio practica, & rectitudo voluntatis erga ultimum finem: hæc enim, sal-

tem ad aliquid, per peccatum destructa fuere in Angelis.

Dico secundò, Angelos non fuisse creatos in beatitudine supernaturali.

Probatur, quia hæc (inquit S. Thomas) non est aliquid naturæ, sed naturæ finis: Ergo non debuit communicari Angelis per creationem.

Præterea, ut idem Doctor sanctus dicitur: Quisquis fruitur visione essentia Dei, ita felicitate necessitate rapitur ad amandum Deum, ut nullo modo possit velle à Deo recedere & peccare. Cum ergo plures Angeli peccarint, evidens argumentum est eos caruisse visione beatæ divinæ essentia, in qua supernaturalis beatitudo creaturæ intellectualis consistit.

Adde quod, unum ex specialissimis privilegiis animæ Christi collatis, ex eo quod esset Filius Dei naturalis, & haberet gratiam unionis hypostaticæ, ad quam titulo conaturalitatis consequitur gratia habitualis & gloria, fuit quod à primo instanti sui esse Deum permanentiter intueretur: Ergo cum similis ratio concedendi tale privilegium, non currat in Angelis, dicendum est quod ab initio suæ creationis non viderunt intuitivè divinam essentiam, saltem visione permanenti.

An verò visione transeunti illam viderint, dubitant aliqui Authores: Ratio autem dubitandi est, quia ex doctrina Divi Augustini libro 11. super Genesim ad litteram, & D. Thomæ 2. p. quæst. 12. art. 11. ad 2. & 2.2. quæst. 17. art. 1. idè Moyse & D. Paulus adhuc viatores viderunt divinam essentiam, visione transeunti, quæ cum Moyse electus esset Doctor Judæorum, & D. Paulus Doctor Gentium, conveniens fuit eò immediate in Deo videre mysteria gratia, quæ alios erant edocaturi, ut scilicet oculati testes facti mysteriorum quæ prædicabant, possent dicere populis sibi commissis: *quod audimus & vidimus, hoc testamur*. Sed pariter Angeli superiores, fuerunt veluti doctores inferiorum, ipsos per modum magisterii aristoteli de mysticis gratia illuminando, ut infra dicitur: Ergo saltem Angeli superiores viderunt à principio suæ productionis divinam essentiam per modum transeuntis.

Sententia tamen negativa communis est apud Theologos. Et probatur, quia hæc est regula generalis, & communis lex, quod nullus viator, dum est in statu viæ, divinam essentiam contempletur; cum visio essentia divinæ sit tota merces, & essentialis præmium Beatorum: Accipere aliquem à regula generali, & ordinaria lege, atque fundamento, ex Scriptura vel SS. Patribus desumpto, temerarium est: Ergo cum neque Scriptura, neq; SS. Patres insinuent Angelos viatores vidisse aliquando divinam essentiam, id sine temeritate affirmari non potest.

Ad rationem verò dubitandi in contrarium dicendum est, rationem illam D. Thomæ, ad probandum quod Moyse & D. Paulus viderunt divinam essentiam, per modum transeuntis, adhuc essent in via, esse solum congruentium, quæ supposito quidem fundamento quod habemus in Scriptura, hoc speciale privilegium doctus illis viris fuisse concessum, optima est, nihil tamen prorsus concluderet, si ad hoc probandum nullum

nullum haberemus Scripturæ testimonium: un-
de cum ad simile privilegium aliquibus Angelis,
etiam superioribus, concedendum, nullus Scri-
pturæ locus affecti possit; quantum cumque id
congruentia aliqua apparentes suadere vide-
antur, non debemus tamen asserere, aliquos ex
Angelis viatoribus, transeunter vidisse divi-
nam essentiam.

Dices, In Scriptura satis aperte significari,
hoc privilegium supremo saltem Angelo fuisse
concessum: nam Ezechiel. 8. Prophetæ sic affa-
tur principum Angelum prævaricatore in perso-
na Regis Tyriorum: *Tu signaculum similitudinis,
plenus sapientiæ, & perfectus decore, in deliciis para-
disi Dei fuisti: delicia autem paradisi, sunt amor
beatitudinis, & gaudium de visione Dei: Ergo
primus Angelus, dum esset adhuc viator, amore
beatitudinis & visione Dei potitus est.*

Sed facile responderetur, per delicias paradisi,
quibus dicitur aliquando potitus Lucifer, non
intelligi visionem ipsam essentia Dei, sed in
feriores delicias, quas peccando amisit, nempe ha-
bitationem in Empyreæ, quod locus amoenissimus
est, & paradisi plenus deliciis, in quo fuit Luci-
fer cum aliis Angelis creatis, ut supra ostensum
est, & à quo post peccatum fuit dejectus, & in
infernum detrusus. Vel etiam per delicias para-
disi intelligi possunt dona illa gratiæ, quibus
Angeli ab initio fuere ornati, & quæ Lucifer &
alii Angeli apostata peccando amisierunt.

Dices rursum: Glossa interlinearis explicans
illud Epistolæ Judæ versu 6, *Angelos vero qui non
servaverunt suum principatum*: per principatum
intelligit spirituales Dei visionem: Ergo An-
geli apostata Dei visione aliquando potiti sunt.

Respondet Glossam, per spirituales Dei vi-
sionem, non intelligere claram & intuitivam di-
vinæ essentia cognitionem, in qua beatitudi-
natis consistit; sed ibi accipere visionem Dei,
per cognitionem supernaturalem fidei, de qua im-
mediate antea locutus fuerat Judas Apostolus,
dicens: *Eos qui non crediderunt perdidit*: Dæmo-
nes enim non servasse fidem laudabilem, quæ
est donum Dei, & quam habuerunt, dum
inveniamur via, docet D. Thomas 2. 2. quæst. 5.
art. 1.

Eodem modo explicandus est Augustinus,
dum lib. 11. de civit. cap. 22. ait quod *Angeli à
principio fuerunt participes lucis & claritatis æternæ*:
nam participationem lucis & claritatis æternæ,
non intelligit claram Dei visionem, sed eminenti-
orem quandam cognitionem supernaturalem, à
lumine fidei vel doni sapientiæ procedentem,
quam ab initio creationis Angeli habuerunt. Si-
militer cum c. 29. docet omnes Angelos à prin-
cipio habuisse cognitionem matutinam, per co-
gnitionem matutinam intelligit cognitionem na-
turalem rerum in verbo cognito per ejus simili-
tudinem in natura ipsius Angeli reducuntem.
Nam ut ait D. Thomas hic quæst. 62. art. 1. ad 3.
*Angeli duplicem habent verbi cognitionem: unam na-
turalem, & aliam gloriæ: naturalem quidem, quæ co-
gnoscitur per ejus similitudinem in sua natura re-
ducuntem: cognitionem vero gloriæ, quæ cognoscit ver-
bum per suam essentiam. Et utraq; cognoscit Ange-
lus res in verbo: sed naturali quidem imperfectè, co-
gnitionem vero gloriæ perfectè. Prima ergo cognitio re-
fertur in verbo: sed naturali quidem imperfectè, co-
gnitionem vero gloriæ perfectè. Prima ergo cognitio re-
fertur in verbo: sed naturali quidem imperfectè, co-
gnitionem vero gloriæ perfectè. Prima ergo cognitio re-
fertur in verbo: sed naturali quidem imperfectè, co-
gnitionem vero gloriæ perfectè.*

A Instabis: Idem Augustinus eodem lib. 11. de
civit. cap. 9. loquens de Angelis bonis ait: *Tantò
est felicitior illa portio, quanto nunquam fuit peregrinata
à Deo*: At si boni Angeli aliquando caruissent
Dei visione, peregrinati fuissent à Deo: Ergo bo-
ni Angeli ab initio creationis viderunt divinam
essentiam, & fuerunt beati beatitudine super-
naturali.

Propter hoc testimonium Ludovicus Vivez
supra cap. illud 9. lib. 11. de civit. docuit bonos
Angelos ab initio divinam essentiam clarè vidisse,
& in tali visione semper perseverasse: subin-
deq; perfectè beatos beatitudine supernaturali,
etiam à primo instanti sui esse, exitisse. Verùm
hic locus Augustini varias patitur interpretatio-
nes. In primis responderi potest, S. Doctorem
per hæc verba velle solum insinuare, viam An-
gelorum fuisse ita brevem, ut non possit meritò
nuncupati peregrinatio, quia peregrinatio lon-
gam quandam denotat viam. Vel etiam dici po-
test, Angelos bonos nunquam esse peregrinatos:
quia dum essent in via, non fuerunt extra suam
patriam exules, nec extra locum in quo conditi
sunt; sicut primi parentes, qui post peccatum
è paradiso terrestri depulsi sunt. Denique boni
Angeli dici possunt nunquam à Deo peregrina-
ti: quia illi semper adhæserunt per gratiam &
charitatem, & nullum commiserunt peccatum,
per quod creatura intellectualis verè à Deo re-
cedit, & veluti peregrinatur: unde Luca 15. de
filio prodigo dicitur, quod *peregrè profectus est in
regionem longinquam.*

ARTICULUS II.

*Virum Angelis necessaria fuerit gratia, &
quando, ac quomodo illam recepe-
runt?*

§. I.

Resolvitur prima difficultas.

Dico primò, Angelos indigni esse gratiâ, ut in
Deum, prout est objectum beatitudinis su-
pernaturalis, se converterent.

Probatur ratione D. Thomæ hic art. 2. Volun-
tas non potest ferri in id quod est supra natu-
ram, nisi ab aliquo principio supernaturali mo-
veatur: Sed Deus, ut objectum beatitudinis su-
pernaturalis, est supra omnem naturam crea-
tam; Ergo voluntas creata non potest in illum
ferri, nisi ab aliquo principio supernaturali mo-
ta. Minor patet, Majorem verò probat exemplo
& ratione: Exemplo quidem caloris, qui non po-
test generare carnes, nisi ut instrumentum ani-
mæ; quia generare carnes est supra naturam cal-
oris: Ratione verò, quia omnis voluntas est in-
clinatio naturalis in bonum conveniens secun-
dum naturam: Ergo si aliquid est supra natu-
ram, voluntas non potest in illud ferri, nisi mo-
veatur ab aliquo principio supernaturali. Pro
majori hujus rationis & doctrinæ declara-
tione.

Advertendum est, in qualibet re, tria potissi-
mùm reperiri, nempe ejus naturam; finem ad
quem tendit, & in ejus adeptione quiescit; &
inclinationem, per quam in illum tendit: quæ
tria proportionem inter se servare debent, atque
ad eò